

Kultur & Nöje

IT TAKES 2 - 4.0 - THE HISTORY OF ROCK CONTINUES... DEL 19 - "REMEMBER WHEN YOU WERE YOUNG, YOU SHONE LIKE THE SUN. SHINE ON YOU CRAZY DIAMOND"

Fantasy, sci-fi och skolad rock

Den progressiva rocken, eller symfonirocken, har sitt ursprung i den experimentella psykedeliska rockmusiken på 60-talet där Beatles, Jimi Hendrix, Procol Harum och the Moody Blues var de största inspiratörerna för genrens rötter.

► Kännetecknen för den progressiva rocken är långa låtar med storslagna solon eller hela konceptalbum med en genomgående historia samt science fictioninspireerade texter och bilder.

En medvetenhet och strävan efter nyskapande med influenser av folkmusik, jazzrock, psykedelisk musik och klassisk musik var mycket vanligt.

Genren är vanligtvis förknippad med Storbritannien och ska absolut inte förväxlas med den svenska progressiva musikämbellden, proggen under samma period.

Den brittiska progressiva rocken är som ett stort släktträd med många olika förgreningar mellan artister och grupper. En del av dess grundläggande historia finns i den brittiska gruppen the Gods, som bildades av keyboardisten Ken Hensley och släppte två album 1968-69.

Trummis i bandet var Lee Kerslake som tillsammans med Hensley bildade Uriah Heep efter the Gods upplösning. Mick Box, Gary Thain och David Byron utgjorde Heeps klassiska sättning och släppte 1972-74 tre klassiska album; *Demons and Wizards*, *Sweet Freedom* and *Wonderworld*.

Supergropper

Gitarrist i the Gods var Mick Taylor och han blev sedermera Brian Jones ersättare i the Rolling Stones.

Basisten Greg Lake lämnade the Gods redan 1968

och bildade då King Crimson tillsammans med bland andra Robert Fripp och Ian McDonald.

Redan efter King Crimson's andra platta, som presenterade en myllrande sagovärld, lämnade Lake gruppen och bildade supergruppen Emerson Lake and Palmer, en trio som kom att bli synonymt med hela den progressiva 70-talsrocken.

Keith Emerson kom från den psykedeliska gruppen the Nice och Carl Palmer hade varit trummis i Atomic Rooster där Vincent Crane spelade keyboard. Emerson blev först med användandet av Robert Moogs syntheziser.

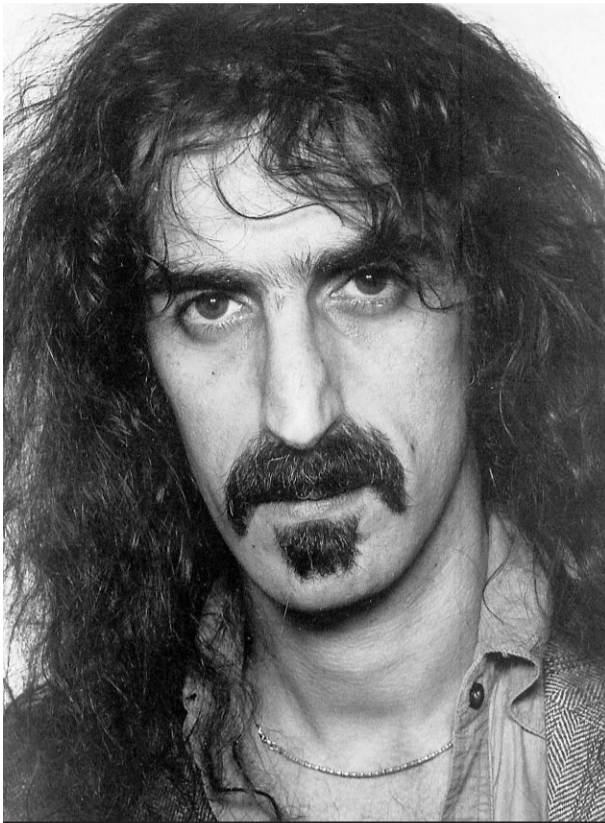
Bill Bruford var trummis i King Crimson men hade dessförinnan varit med att bilda Yes tillsammans med Jon Anderson och Chris Squire. Med Steve Howe, Rick Wakeman och Brufords ersättare Alan White blev detta gruppens klassiska sättning.

Steve Howe, Carl Palmer och John Wetton från King Crimson bildade i början av 80-talet Asia, en annan supergrupp.

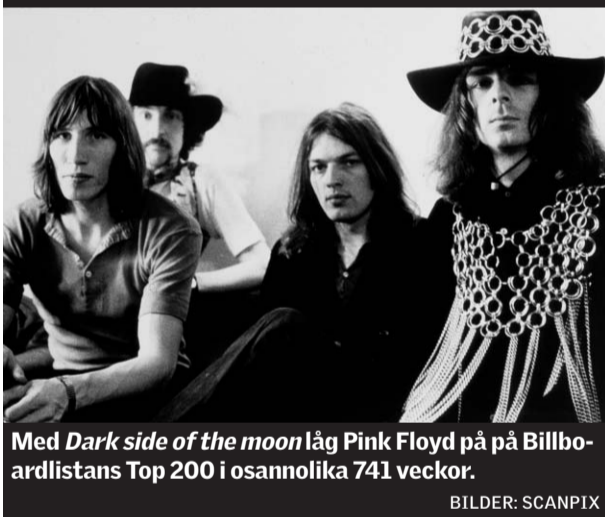
Udda instrument

Flöjten användes av holländska Focus och för Jethro Tull och Ian Anderson blev instrumentet helt signifikativt då man presenterade konceptalbumet *Thick as a brick* som gränsade till folkrock.

Även fiolen var udda och användes av Curved Air, Gentle Giant samt Van der

Frank Zappa och hans Mothers of invention hade inte så många hits, men var ändå en mycket framträdande och betydelsefull kraft inom den progressiva rocken.

Med *Dark side of the moon* låg Pink Floyd på på Billboardlistans Top 200 i osannolika 741 veckor.

BILDER: SCANPIX

Graaf Generator, där Robert Fripp gästspelade. Generator turnerade även med Genesis, som liksom Yes bestod av skolade musiker.

Genesis bildades av Peter Gabriel, Tony Banks och Mike Rutherford 1968. Phil Collins och Steve Hackett fullbordade kvintetten och släppte

de tre stilbildande verken *Nursery Cryme*, *Foxtrot* och *Selling England by the Pound* 1971-73.

Gabriel och Hackett lämnade sedermera gruppen som i slutet av decenniet övergick till mer AOR-rock.

Canterbury scene är närbesläktad med den progres-

siva rocken där några av de mer framstående banden i genren var Caravan och Soft Machine.

Kevin Ayers från Soft Machine arbetade senare även med Brian Eno, Syd Barrett och Mike Oldfield.

Experimentell rock var Oldfields signum där *Tubular Bells* från 1973 blev mästerverket.

Även multiinstrumentalisten Frank Zappa utövade experimentell musik med influenser av jazz, vilket kommenterades av Zappa; "Jazz is not dead, it just smells funny!".

Vid en konsert i Montreux 1971 med Mothers of Invention utbröt en brand där bandets musikanläggning gick upp i rök. Denna händelse behandlade Deep Purple på låten *Smoke on the Water*. Zappas enda stora hit kom med *Bobby Brown* 1979.

741 veckor!

Den progressiva rocken hittar man ofta under skivbolagsetiketter som Vertigo Swirl som var Philips underetikett med band som Uriah Heep, Gentle Giant och Manfred Mann's Earth Band.

EMI's underetikett Harvest innehöll psykedeliska grupper som the Move, Edgar Broughton Band och Deep Purple men även megasupergruppen Pink Floyd.

Med konceptalbumen *Dark side of the moon*, *Wish you were here* och *The Wall* 1973-79 fick gruppen så stora kommersiella framgångar att många musikrecensenter ansåg att genren hade nått till en finkulturell nivå och la den därför till fienden.

Dark side of the moon låg för övrigt på Billboardlistans Top 200 i 741 veckor! Albumet är dessutom det femte mest sålda albumet i världen någonsin med sina 40 miljoner exemplar.

Den progressiva rocken kallas ibland även för symfo-

nirrock, vilket är sanning med modifikation eftersom många av de tidiga progressiva grupperna inte hör hemma där.

Det gäller dock inte kanadensiska Rush och brittiska Magnum som blev de inom symfonirocken som även flirtade med hårdrocken. Detsamma gäller amerikanska Styx och kanadensiska Saga.

Marillion bildades 1979 och spelade neo-progressiv rock men fick inte sin storhetstid förrän på 80-talet.

Svensk progressiv musik

Det fanns även en del svenska progressiva musiker som Kaipa, Ralph Lundsten och Bo Hansson från Hansson & Karlsson, som med sin musikaliska tolkning av *Sagan om ringen* 1970 kan räknas in i fantasygenren.

Ska man nämna några mainstreamband som emellanåt gränsat till den progressiva rocken så är det 10 cc och Supertramp.

Sen finns det även några kompositörer som hade stor inverkan på den progressiva rocken, Jeff Wayne som skrev filmmusiken till Orson Wells *War of the worlds* samt Jim Steinman som satte sin prägel på Meat Loafs klassiska album *Bat out of Hell* från 1977.

Andra icke nämnda men heller icke glömda progressiva band var Captain Beefheart, Camel, Ekseption, Sky, Hawkwind samt de teatraliska The sensational Alex Harvey band.

Många av de gamla progressiva banden som Yes, Uriah Heep, Jethro Tull och Genesis är "still going strong" med turnerande och skivinspelningar. Det finns alltså dinosaurier som överlevt!

Peter Kronström med stort tack till Mikael Sundman

TÄVLING

Sätt rätt artist ihop med rätt platta!

- 1. Magnum
- 2. Genesis
- 3. Uriah Heep
- 4. King Crimson
- 5. Mike Oldfield
- 6. Rush
- 7. Frank Zappa
- 8. Yes
- 9. Manfred Mann's Earth Band
- 10. Pink Floyd

- A. Fragile
- B. 200 Motels
- C. Animals
- D. Return To Fantasy
- E. ...And Then There Were Three...
- F. 2112
- G. Platinum
- H. Solar Fire
- I. Red
- J. Kingdom Of Madness

Rätta svar från tävlingen den 15 augusti

- 1 - I Rod Stewart - Tonight's The Night
- 2 - E The Police - Message In A Bottle
- 3 - B John Lennon - Mother
- 4 - J Elton John - Honky Cat
- 5 - H Wings - Band On The Run

- 6 - D Electric Light Orchestra - Evil Woman
- 7 - A Dire Straits - Lady Writer
- 8 - G Queen - Tie Your Mother Down
- 9 - F Status Quo - Caroline
- 10 - C David Bowie - Fame

Vinnare den 15 augusti:

1:a pris: Johnny Nilsson, Kävlinge
2:a-5:e pris: Birger Ericsson, Ystad, P-O Cederholm, Höllviken, Martina Svensson, Ystad samt Johanna Holmström, Trelleborg
■ Svar och tröjstorlek skickas till: Trelleborgs Allehanda, It TAKes 2, Box 73, 231 21 Trelleborg eller mailas till peter@krona.nu

■ Svaren ska vara tillhanda senast onsdagen den 27 augusti.
■ Vinnare och rätta lösningen publiceras i nästa avsnitt av "The History of Rock"
1:a pris: Specialtillverkad It TAKes 2 t-shirt och Mikael Rickfors-signerad It TAKes 2-affisch.
2:a-5:e pris: Allehanda Allehandapriser